

Ametrická notace

Rytmicky uvolněná hudba bez určení metra se běžně vyskytuje v koncertních kadencích či operních recitativích, v cembalových preludiích Louise Couperina atd.

V průběhu dvacátého století (zejména začátkem druhé pol.) nabyla na významu a rozvinula se do větších forem.

Tohoto prostředku užívali různí autoři různým způsobem. Původním cílem u Johna Cage bylo zrušit vzájemnou závislost a podřízenost zvuků, tedy jakékoliv rytmické vztahy. Proto použil chronometrického času.

Začátkem padesátých let Earle Brown zavedl tzv. „proporční notaci“, v níž je trvání zvuku vyjádřeno délkou horizontálního znázornění tónu. Tento typ notace, založený na odhadu proporcí, se rychle rozšířil a v různých modifikacích se dodnes používá. Později další autoři využívající této inspirace hledali různá kompromisní řešení v podobě rozmanitých rastrů, které časové rozložení zvuků upřesňovaly. V některých skladbách Iannise Xenakise je jako rastru použito šestnáctinových hodnot, čímž je dosaženo vyšší míry upřesnění.

U ametrické notace je hlavní důraz kladen na *gesto*, tj. nějaký hudební tvar, který je chápán jako *celek*. To znamená, že jej nerozpočítáváme na nějaké čítací doby. Někdy je to nějaký melodický úryvek, může to být i jediný tón. Takový projev nelpí „na liteře“ (dogma), ale snaží se pochopit ducha sdělení (kerygma). Možná už z vlastní zkušenosti víte, že mezi tím může být pěkný rozdíl!

Jaroslav Šťastný